

Ц П Л Е В А :

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круне.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутицом, само у неопредмелној администрацији „Глас Црногораца“ на Цетиње, а коме је паричије, г. Вељу Рамадаковићу, К. Ц. агенту у Нотор.

Донио се шаљу Уредништву, Укупно се не прилажу.

За отплате плаћа се: за сваку ријеч нап за број од пет цифара на 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје се суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо:

за члана обласног суда у Бару Ђура Ивовића, досадашњег вршиоца дужности члана истог суда; и

за члана обласног суда у Подгорици Максима Топаловића, досадашњег вршиоца дужности члана истог суда.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. новембра 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Министарског Савјета
Заступник Министра Ин. Дјела
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо:

за вршиоца дужности члана општинског суда у Никшићу Божа Мартиновића, бив. писара Гл. Државне Контроле;

за вршиоца секретара обласног суда у Никшићу Драга Вукотића, досадашњег писара истог суда; и

за писара обласног суда у Никшићу Шпира Радовића, досадашњег писара централног казненог завода у Подгорици, по потреби службе.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. новембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Ин. Дјела
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо у Главној Државној Контроли:

за рачуноспитаче: Јована Ш. Мемедовића и Риста М. Михаљевића, досадашње вршиоце дужности рачуноспитача; за писара I класе Јоша К. Мартиновића, досадашњег писара II класе; и за писара II класе Нова Вугделића, досадашњег вршиоца дужности писара.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. новембра 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Правде,
Заступник Министра Ин. Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, а по саслушању Нашег

Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Лука Ђуровић, члан обласног суда у Бару, на основу чл. 45. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, и Наш Министар Финансија и Грађевина, нека изврше овај указ.

Цетиње, 22. новембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Минис. Савјета,
Заступник Министра Инстр. Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Мирко Николић, судија општинског суда у Никшићу, на основу чл. 45. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 22. новембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Мин. Савјета,
Заступник Министра Инстр. Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина ријешили смо и рјешавамо:

да се Марко Томовић, шеф државног главног рачуноводства, на основу члана 49. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 18. новембра 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

РАСПИС

Према ријешењу Књ. Држ. Савјета од 28. јуна т. г. бр. 203, а у смислу чл. 120. т. 3. Земаљског Устава, односно чл. 4. т. 3. „Закона о уређењу Држ. Савјета“ у вези са чл. 29. „Закона о измјенама и допунама у закону о порезу на принос од капитала и рада“ и одлуком Држ. Савјета од 18. новембра т. г. бр. 337., наређујем свима управама царинарница, капетанским судовима као финансијским властима и пореским одборима, да у будуће разрезају и наплаћују порезу на касапски занат према чл. 6. „Закона о измјенама и допунама у закону о порезу на принос од капитала и рада“.

Број 1345.

Цетиње, 20. новембра 1908.

Министар
Финансија и Грађевина
Душан Вукотић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

Њихова Краљевска Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедниковица отпутовали су ономадне на Тополицу.

Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија вратили су се у прошли четвртак на Крушевац, а родитељи Њ. В. Књагиње Наталије, господин и госпођа Константиновић отпутовали су истога дана у иностранство.

Поводом шездесетогодишњице владавине Њ. В. Цара и Краља Франца Јосифа било је у сриједу, 19. о. мј., у капели оvd. аустро-угарског посланства богослужење, послније којег је г. посланик барон Кун од Куненфелда примао честитања у салону посланства. Од стране Књажевске Владе честитао је председник Министарског Савјета г. Др. Л. Томановић, а на честитању су били и сви чланови оvd. дипломатског кора с госпођама.

Измјеном нота између председника Министарског Савјета, заст. министра Иностранних Дјела г. Др. Л. Томановић и оvd. отпавника послова Велике Британије г. О' Рели, продужен је трговински уговор између Црне Горе и Енглеске за годину дана.

Г. Лазар Мијушковић, председник Државног Савјета, вратио се у прошли понедјељник из Петрограда, гдје се је бавио неко вријеме као изванредни изасланик Књажевске Владе.

Киркор-ефендија, који је био наименован за царско-отоманског консула у Бару и Улцињу, добио је друго опредјељење, а у мјесто њега постављен је Снад-бег за царско-отоманског вице-консула у Бару и Улцињу.

Париски „Пти Паризијен“ донио је из Беча вијест, да је њемачки министар на Цетињу, г. Пилгрим-Балтац, предложио Њ. Краљу. В. Господару из Беча сугерирани пројект споразума са Аустро-Угарском, по коме би Црна Гора постала као нека привилегирана провинција њена.

Пошто се ова вијест рширила и по другим листовима, ми смо у стању да изјавимо, да је г. Пилгрим-Балтац, као добро виђена особа на нашем Двору, у сасвим академском разговору с Њ. Кр. В. Господаром, и то једино у своје име истакао мисао, како би Црну Гору подигло и политички и економски, кад би се она пријатељски споразумјела са Аустро-Угарском.

Али о овој мисли не може бити никада озбиљна говора на Цетињу, гдје се није могло успјети до сада ни једним трговинским уговором са сусједном монархијом.

Неославизам

Догађаји на Балкану, нарочито анексија Босне и Херцеговине, побудили су у Русији, као што се могло ишчекивати, најживљи интерес. У руском се друштву и у штампи непрестано расправља о словенском и балканском питању, о улози Русије међу словенским народима, о културном и привредном уједи-

њењу словенских народа и т. д. О тим се питањима држе јавна предавања, а као главни говорници истичу се прваци појединих политичких странака, угледни чланови Думе, универзитетски професори и публицисте. Сви они једнодушно наглашују, да је дужност Русије да притече у помоћ словенским народима у борби против туђе најезде и да у одбрани њихових права буде њиховом представником. Тај нови словенски покрет у Русији много се ипак разликује од старог славенофилства у прошлом вијеку.

Стари славенофили — пише „Новоје Време“ — нијесу водили рачуна о могућности нових историјских перспектива. Они су били конзервативци, јер за њих као да и није постојала vis genetrix, стварајућа сила у историји.

Представљали су панславизам у смислу Пушкинова пророчанства, да ће се словенске ријеке излити у руско море, т. ј. панславизам славенофила био је заправо панрусизам. По њиховој замисли имали би с временом сви Словени да се претопе у Русе. Њима је вазда било пред очима ово троје: православље, самодржавље и народност. Словенски народи имали су да постану Руси и да се према њима односе као млађи брат према старијему. То је прави смисао словенског братства, о којем пјевају славенофили Хомјаков и Тјутчев.

Славенофили су сасвим сметнули с ума, да два највећа словенска народа иза Руса, т. ј. Пољаци и Чеси, нијесу православни већ католици и да су кроз више вјекова са вјером спојили и своју историју. Њихов се живот срастао с том вјером и они је не могу одједном одбацити на примити православље, како су то замишљали славенофили. Славенофили су још заборавили, да су западни и јужни Словени уживали политичку слободу, а тешко је било и замислити, да би се они одлучили ту слободу замијенити апсолутизмом.

Тек кад је у октобру 1905. године Русија добила Устав, романтична замисао панславизма почела је добијати стварније црте.

И доиста, послније тога значајног момента романтично славенофилство васкрсло је неочекивано у новом облику — у реалистичном неославизму.

Неославизам је у првом реду политички реализам, трезвеност зрелијег доба, које естетске снове младости замјењује практичним погледима на ствари, какве су оне у истини. У питању панславизма треба да се води рачун о томе, да словенски народи имају и другу вјерску и политичку историју, него Руси, уопште другу психологију него Руси. Ако се тај моменат не узме у обзир, рјешење словенског питања остаће просто уображење како је и досле бивало. Општа словенска култура може се остварити само онда, ако при томе буду у једнакој мјери учествовале све појединачне културе и психологије словенских народа. То су ето губили из вида стари славенофили, који су боље рећи били више русофили него славенофили.

Неославизам полаже важност баш на ту велику разлику коју су славенофили запостављали, и у том смислу излажу своје погледе о културном и привредном зближењу словенских народа. Њихово гледиште на словенске ствари заједничко је са гледиштем старих славенофила, само се обје школе разликују методом којим приступају једни и други к рјешању словенског питања.

Мисао неославизма нашла је великог одзива међу свим словенским народима и била би можда већ донијела и видних резултата, да ушледе потоњих заплета на Балкану старо славенофилство Русије није за час зауставило рад неославизма.

Englesko-њемачки односи

Горња кућа енглеског парламента усвојила је ових дана са 74 против 33 гласа резолуцију генерала лорда Робертса (побједитеља Бура), у којој се захтијева, да влада у што краћем времену изнађе начин, како да се у енглеској уреди копнена војска, којој ће и по броју и по каквој бити таква, да се и најјача континентална сила неће смјети усудити ни помислити на инвазију у енглеску. Лорд Робертс је образлажују своју резолуцију упозорити на то, да њемачка као милитарно најспремнија држава у Европи, може данас, без икакве мобилизације, у највећој тишини пребацити у енглеску војску од 200.000 људи. Да се такав ненадани њемачки напад онемогући, потребна је енглеској, по мишљењу лорда Робертса, копнена војска од милион војника.

Већ одавна су енглези и њемци суверениви; уједињење њемачко није толико застрашило енглезе, колико их је забринуо привредни полет а нарочито јака индустрија њемачка, која јој смета на свим свјетским тржиштима. Енглези увиђају да ће ушледе те конкуренције морати наскоро доћи до сукоба између обје државе, а то је и узрок неповјерењу и најглавнији повод досадашњим заједницама између једне и друге државе.

Њемци имају најбољу и најспремнију сувоzemну војску; они су у пошљедње вријеме утршили много блага на подизање флоте, која по квалитету своје не уступа ескадри енглеској, али јој само није још бројно дорасла. За превоз војске има њемачка такође довољно бродова, па зар је онда чудо, ако једног дана њемачка покуша да својом флотом стигне у које пристаниште, па да ту искрца повећу војску, којој енглеска не би могла одолети, пошто јој је сувоzemна војна сила према досадашњој организацији врло слаба.

За сад је енглеска у Европи једина држава, која војску држи из најамника и зато њена војна сила на суви није бројна; енглеска би у том случају и поред добровољаца, који би притекли у помоћ, могла да непријатељу стави насупрот, највише 150.000 људи. Робертс је уочио ту опасност и тражио од горње куће да енглеска своју сувоzemну војску повећа.

Опасност од сукоба обје ове велике силе неминовна је; до тога ће морати доћи кад год, те о том у овај мах размишљају и енглези и њемци. Да њемци овај сукоб узимају озбиљно, показује дебата која је вођена у њиховом Рајхстагу поводом објелодањеног царског разговора са једним енглеским државником.

Енглези исто тако гледају с неповјерљивом на подизање и јачање њемачке флоте и највеће и најјаче војске у Европи, бојећи се да не буду изненађени инвазијом, која часом може да наступи. Енглеска није готова са својом спремом на суви, а њемачка није готова са флотом, те тако обје државе зазиру једна од друге, обје се боје рата.

Како сад ствари стоје, изгледа, да је у овај мах енглеска ратоборнија, јер би јој било у интересу, да се што прије сукоби с њемачком и да на мору с њом рачун пречисти. Траже се савезници, а изгледа за овај савез су у овај мах за енглезе повољнији.

Енглеска ће на сваки начин удовољити предлогу лорда Робертса и приступити умножавању своје војске, али без сумње неће ни она скрштених руку чекати напад на своје острвље и на подстрекнуте буне по својим колонијама, већ би прије сама запалила Исток да распламти европски рат, у коме би она у овај мах имала највише савезника који би јој помогли, да до инвазије на њено земљиште не дође. Она би зато својом садашњом најјачом поморском силом помогла, да и друге државе дођу до својих циљева, а то би храбрило и потиштено и подјармљено народе у Европи, да дигну главу и да дођу до свог националног јединства.

У Европи влада свуда велика затегнутост. Прва искра, гдје год плание, запалиће нагомилани барут. Послије тога великог европског рата, мораће се промијенити и данашња политичка карта Европе. Несумњиво је да живимо у врло судбоносном времену.

Наоблачени хоризонт

Француски „Тан“, који је у питању о анексији много писао у прилогу Аустро-Угарске, доноси сада под горњим насловом интересантан чланак о приликама на Балкану. Извјештаји са Балканског Полуострва, вели „Тан“, рђави су. Изгледа за оружани конфликт између Аустрије и Србије, Црне Горе и Турске, вјероватнији су сад него што су до сад били. Нарочито је карактеристично спремање за одлазак Палавичинијев, јер се не зна, да ли је то одлазак или опозивање. Ситуација постаје озбиљна ако не и опасна.

Барон Ерентал није предвидио бојкот и сад „Балплац“ осуђује турске власти, које по његовом тврђењу, иду на руку бојкоту. Али ко је за то крив? Поступак је Турске рђав преседан, али је анексија Босне и Херцеговине још гори. Требао је добро познавати психологију прилика у времену кад је извршена анексија. У томе је врло слаб аустријски министар спољних послова, кад се чуди бојкоту у Турској. Да би то избјегло, он је требао да се што брже споразумије и измири са Турском, Србијом, Црном Гором и са осталим заинтересованим силама. То би било много јевтиније, него рат коме сами догађаји иду на руку. Барон Ерентал имао је прије шест недеља погодне прилике за то, али он није умно да их употреби. Он је метнуо руке на двије турске провинције и тиме је нарушио уговор. Природна пошљедица тога била је, да су се заинтересовани позвали на тај принцип, па су изашли са теоријама о конференцијама и компенсацијама. Да се на конференцији одмах сазвала, компенсације су могле да ставе Аустро-Угарску у врло рђав положај. Али догађаји су се тако брзо развијали, да ништа није учињено за конференцију, ништа стварно, чиме би се могло солидно противстајати акту аустријском. Барон Ерентал имао је доста времена да закључи директни уговор са својим сусједима и да на тај начин то питање ријешити. Он је ту прилику пропустио злостављајући Србију и Црну Гору и предбацујући Турској за бојкот. Барон Ерентал није био дорастао да схвати тај моменат. Али да ли ће одлазак Палавичинијевог дати користи које Аустријанци очекују? Суђећи по догађајима, у то се тешко може вјеровати. Аустрија се тиме излаже свима могућим евентуалностима, јер она није више господар данашње ситуације. При таквим прекидима односа долази се до ултиматума раније него што се то обично жели. Ако рат плание на једној тачки, он ће за кратко вријеме постати општи. Црна Гора, Србија и Турска три су ватре, које ће се врло брзо разбуктати у европски пожар. Ма како војнички стајала Аустрија, њена сила није тако велика да може са пререшем пријећи преко тог трајног споразума. Њени сопствени интереси налажу јој да отклони сваки сукоб. То је још могуће и ако је тешко.

Мртва тачка

„Новоје Време“ доноси под горњим насловом чланак, у коме вели: Аустро-Угарска за дуго није одговорила на руски предлог за конференцију. Најзад је одговор дат, но, по чувењу, он садржи само оно што је барон Ерентал казао у делегацијама. Аустријска дипломатија не пристаје да се на конференцији претреса друга тачка програма, коју су утврдили Извољски, Греј и Пишон — а та се тачка односи на Босну и Херцеговину без одређене квалификације о извршеној промјени њихових положаја. Барон Ерентал противан је и седмој тачки о компенсацијама Србији и Црној Гори. На тај начин преговори још нијесу одмакли од мртве тачке.

Аустро-Угарска упорно остаје на свом гледишту да се анексија, на основу њене конвенције с Портом од 1879. год., тиче само ње и Турске. Зато се она свим силама труди да се предходно споразумије с Турском. Међутим Турска се колеба, не знајући одређено како ће гледиште на крају заузети руска влада, која до сада није изашла са својим званичним изјавама.

Тако се добио један замађани круг. Излазак из њега не зависи само од далековидности Младо-Турака, већ и од умјења наше дипломатије.

Колебање Турске разумљиво је. С погледом на то, на руској дипломатији у Цариграду велика је одговорност. Дужност је наше дипломатије да још у перипету турског колебања и узбуђивања Османлија против германизма искористи моменат. Порта је дужна дати не само

српском изасланику Новаковићу и црногорском Вукотићу, него и бугарском пунопољнику Љанчеву — повољан одговор. Без сарадње руске дипломатије не може се остварити балкански савез...

У томе не треба да буде колебања. Непризнање анексије при садашњој међународној ситуацији и при унутрашњем трвењу у самој Аустро-Угарској може о-предјелити барона Ерентала, да буде помирљивији и да пристаје на ревизију Берлинског Уговора по програму, који је предложила већина држава. При томе не треба губити из вида, што се сад и у њемачкој подижу гласови против тога, да се Аустрија потпомажеу њеним балканским авантурама.

Бојкот у Турској

Трговачки кругови у Аустро-Угарској узимају бојкот против аустро-угарских производа у Турској врло озбиљно. Индустријски рат је данас много тежи од сваког другог рата. Зато је аустро-угарски посланик у Цариграду гроф Палавичини добио од своје владе упуство, да се сав заложити, да се бојкот спријечи.

Палавичини је, по упуствима из Беча, изјавио у Цариграду, да не може ступити у преговоре с Турском о анексији Босне и Херцеговине, док се бојкот против аустријске робе у Турској не прекине. Он је том приликом изјавио, да ће морати потражити одсуство да оде из Цариграда, ако бојкот не престане. Велики везир Ђамил-паша је обећавао, да ће учинити све да се бојкот спријечи, али све је остало само на обећању, јер се у бојкотовану није ништа промијенило. Палавичини је тада замолио посланика њемачког у Цариграду. Маршала, да у тој ствари посредује. И он се његовој молби одазвао те је отишао Ђамил-паша, да га приволи да спријечи бојкот. Према њему је Ђамил-паша био отворенији, изјавивши му да је то народни покрет, коме се не може тако лако доскочити. У Берлину су увјерени, да то није само прост народни покрет, већ да су ту умјешани и прсти младотурског комитета. Палавичини је послатије тога и даље продужио своје покушаје да бојкот престане, но кад није успио ријешити се да оде из Цариграда, изјавивши да у тој ствари мора тражити ближе информације од своје владе.

Прије ипак него је мислио поћи, успио је да добије обећање и од француског посланика, да ће и он посредовати да Турска предузме кораке да се бојкот спријечи. Осим тога он је ступио у додир и са младотурским комитетом у Солуну, а тражио је веза и са великим трговцима, којима је учинио понуде много повољније, нарочито за шећер.

Досадашњи кораци његови нијесу довели до циља. Бојкот аустријске робе мјесто да опада, добија све више присталица. Не само што турски трговци неће да примају аустријску робу, већ чак и амали по пристаништима неће излађе да изнесе и готови су да нападају на матрозе и служитеље бродова, ако покушају сами то да раде.

Аустријски индустријалци који су у Леванту много извозили, у великој су стого неприлици те наваљују на своју владу да се трговински односи не само с Турском, већ и са другим балканским државама, а нарочито са Србијом изравнају. Но то ће ићи тешко, док год Аустро-Угарска остане при досадашњој својој источној политици.

Италија против Аустро-Угарске

Цијела је Италија испуњена буром озлојеђености против Аустро-Угарске због напада њемачких студената на аустријске Талијане у бечком универзитету. Свуда, у свима градовима изводе се антиаустријске манифестације, зборови и демонстрације. Штампана публикује жестоке, страсне чланке против Аустрије. Положај је веома критичан. И најмирнији елементи држе, да је немогућан даљи наставак тројног савеза под оваквим условима.

Велики утисак, управо сензацију изазвао је у Аустрији један чланак „Трибуне“, полувластито органа талијанске владе, у којем се вели:

„Ми смо се до сада увијек трудили да стишавамо духове и убјеђујемо наше сународнике у Аустрији, да их тамо чека боља будућност. Али непрекидна гоњења Талијана од стране аустријских власти довела су нас до потпуног разочарања, које је сад потенцирано безпримјерним нападима аустријске штампе на наш елемент.“

Нећемо чинити директно одговорном нашу владу због ових догађаја, али морамо рећи да су они пошљедица њези-ног лабавог држања.

Имају ли талијански ђаци у Аустрији права на универзитет и има ли права ма ко са стране да се мијеша у то питање? Да је талијански универзитет потребан у Аустрији, то је стара ствар, а држимо да Италија као савезница и пријатељица Аустрије има и права и дужност, да скрене пажњу своје савезнице

на догађаје, које се тичу њених (талијанских) сународника. Ово тим прије, што је Аустрија својим поступком доказала, да сматра талијански елемент нижим од њемачког.

Италијанско питање у Аустрији тиче се — Италије и ми желимо, да г. Титони искрено и отворено то саопшти г. Еренталу, и да у томе има већег успјеха но до сада“.

Као што се види, и у круговима веома блиским талијанској влади, негодовање против Аустрије узима маха и почиње добијати облик отвореног протеста.

Књижевност, умјетност, просвјета

Нобелове награде. Шведска академија досудила је Нобелову књижевну награду популарној шведској приповједачици *Сели Лагерлефвој*, а како се чује и енглеском песнику *Свинберну* (Swinnburne). Нобелова награда за медицину подијелиће се међу бактериологом професором *Мечниковим* у Паризу и биологом професором *Павлом Ерлихом*, директором завода за испитивање серума у Франкфурту на Мајни. Награду за физику добиће професор берлинског универзитета др. *Макс Планк*, који у Берлину руководи завод за теоретску физику. Награду за кемiju добио је *Рутерфорд* (Rutherford).

Рус Илија Р. Мечников, који је добио медицинску награду, рођен је 15. маја 1845. године на неком заселку недалеко Харкова, те се на универзитету у Харкову посветио изучавању природних наука почевши од године 1862. Од године 1864. до године 1867. учио је на универзитетима у Гисену, Гетингену и Минхену зоологију. Г. 1870. буде именован проф. зоологије у Одеси. Касније пође на научно путовање и проучавао је Тенерифу, Мадејру и Калмичке степе. Ту се посветио и антрополошким студијама. Особито су знамените његове студије о немертиницима и ехинодермима (г. 1869.), даље о синиофорима и медузама (г. 1870.), за тим ембриолошким студијама о бубама (г. 1866.), даље исте студије учињене на шкорпијонима (1870.), стоногама (1871.) и црвима.

Велику пажњу заслужује његова радња о печуркама, о којима је изрекао суд да имају анималне елементе и то поткријепио до онда непознатим доказима. Општу сензацију побудио је својом г. 1884. постављеном теоријом о фагоцитима. Ти фагоцити су ћелије, које слободно живе или у крви или у животињском тјелу и директно прихватају храну. Г. 1890. пође у Париз, да тамо ради у Пастеровом заводу.

У пошљедње се вријеме особито бавио изучавањем људских болести, нарочито обољењем хртењаче.

Мечников је члан руске царске академије и добио од ње посебну субвенцију, уз погодбу, да своје радње најприје објелодани у летописима те академије. Професор Мечников се броји данас међу највеће научењаке. Он је већ одабрао тему за своје предавање, које је након маја 1909. да држи у Штокхолму. Говориће о фагоцитози и имунитету.

У славу д-ру *Лазу Костићу*. „Коло Младих Срба“ у Будимпешти приредило је у недељу, 16. о. м., свечану сједницу у славу десетогодишњине књижевног рада песника д-ра *Лазе Костића*. На свечаној је сједници *Давид Поповић* говорио о животу и раду *Лазе Костића*, чика-*Стева Поповић* изнио је своје личне успомене на *Лазу Костића*, а академска је омладина отјевала „Боже братимства...“ у композицији *Даворина Јенка*.

Толстојево писмо. Све руске новине објављују ово најновије писмо грофа *Лави Толстоја*:

„За пошљедње двије—три године, ја све више и више добијам писама, чији број достиже до петнаест дневно, у којима се моли већином на новчану помоћ. А међу тим, ја сам — пошљедњи човјек, коме се може обраћати са таквим молбама. Још прије осамнаест година, ја сам односно сопствености поставио себе у такав положај, као да сам умро, т. ј. предао сам све, што се сматрало да је моје, онима, којима би оно по закону морало пријећи послје моје смрти. У исто вријеме одрекао сам се и сваке награде за све оно што би могао писати и што сам писао од тога времена.“

Због тога се ја сада налазим — добро или рђаво — у потпуној немогућности да задовољим молбе о новчаној помоћи, које прелазе преко хиљаду рубаља дневно, а тако исто и да некога препоручим за које мјесто у разним установама, јер ја живим у селу не излазећи никуда, и немам додира ни са каквим људима од утицаја.

Ето због тога хоћу још један пут да објавим што већем броју лица, да би их избавио од тешкога осјећаја узалудног чекања, разочарања и осуђивања.

Молим како све престонице тако и провинцијалне листове, да прештапају ово моје писмо, за што им унапријед шаљем своју благодарност“.

Друштво за помагање сиромашних и вриједних Срба у кр. свеучилишту у Загребу. На 15-тој редовној главној годишњој скупштини „Српског академског потпоног друштва“, одржаној 1. о. м., изабран је одбор, који се овако конституирао: а.) Управни одбор: Председник: Лазар Рогулић, *санд. iur.*; потпредседник Мишо Јагровић, *санд. phil.*; тајник: Борђе Лазаревић, *stud. iur.*; благајник: Ђуро Косијер, *stud. iur.*; одборник: Јанко Ст. Слипчевић, *stud. phil.*; одборски замјеници: Владимир Мијевић, *stud. iur.* и Никола Љубинковић, *stud. iur.* б.) Ревизиони одбор: Урош Јов. Трбојевић, *санд. iur.*; Душан Благојевић, *санд. iur.*, и Ибрахим Хафизагић, *stud. iur.*

Позив. Српско академско литерарно друштво „Његуш“ у Загребу основало је посебну секцију за „народну просвјету“. Ова ће се секција у споразуму са главним одбором друштва особито бринути о ширењу писмености у народу оснивањем аналфабетских течајева, народних књижица и др. Секција ће настојати, да ступи у контакт са сличним српским установама на осталим универзитама и тако да створи једну опћу секцију за „народну просвјету“, а ова ће опет радити у споразуму с другим српским просвјетним и културним установама.

У накани, да се изда друго издање „Његушевих“ читанка за орасле аналфабете, спустили смо цијену остатку старог издања са 1 круне на 70 пара, да би тако минималном цијеном протурили у народ што више овакових читанка.

Молимо све родољубе и раднике на пољу народне просвјете, да нас што више морално и материјално помогну.

На по се апелујемо на имућније приватнике и новчане заводе, да нас што више материјално помогну, како бисмо могли по потреби и бадава ове читанке у народ протурити и сиромашније раднике на пољу „народне просвјете“ материјално помагати.

Наруџбине и упуте шаље:
Српско академско литерарно друштво „Његуш“
секција за „народну просвјету“
у Загребу (универза).

Споменица о паду дубровачке републике. (31.) јануара 1808. — 31. јануара 1908. Ових је дана изишла из штампе ова споменица, коју је приредио лист „Срб“ под уредништвом проф. А. Вучетића. Књига има 240 страна у величини „Срба“, кити је преко 50 слика а садржи много занимљивих радова, посвећених помену пада Дубровника. Спољашња је опрема књиге лијепа и има красне корице. Преплатници „Срба“ је добијају у мјесто пет његових бројева.

Сваки ипак може посебце добити Споменицу у ма којој српској или хрватској књижарници. Гдје се не може добити, нека се износ за књигу пошаље администрацији „Срба“ у Дубровник, па ће му се франко послати. Споменица стаје 4 к., а у дивот-издању 5 к. Сваки родољуб, надамо се, да ће набавком ове књиге у духу судјеловати помену пада Дубровника и подупријети овим својим малим приносом племенити рад Србев у корист народне просвјете.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

За „Црвени Крст“. Њено Краљевско Височанство Књагиња Милица Благоизволила је приложити „Друштву Црногорског Црвеног Крста“ много лијеких дарова с намјером, да се исти ставе на лутрију у корист друштвену. Главни Одбор Црвеног Крста распоредио је већ све те дарове и удесио лутрију, од које се поједини бројеви продају по 50 пара. Извлачење згодитака биће 7. децембра ов. г. на Цетињу.

Друштво Црногорског Црвеног Крста, захваљујући најоданије и овим путем Њ. Кр. Височанству Књагињи Милице, нада се да ће и поштовано грађанство схватити племениту замисао Узвишене Добротворке и својим дарожљивим прилозима потпомоћи Друштво у остварењу његовог хуманог задатка.

Друштво Црногорског Црвеног Крста држало је под предједништвом Високопреосвештеног Господина Митрополита Митрофана више сједница, на којима се расправљало о начину, како ће друштво најбржим путем доћи до потребних материјалних средстава. Ријешено је, да се што живље настоји на уписивању чланова и прилагача, а за ту цијелу изабрани су за унутрашњост и друштвени повјереници, којима су већ разаслати односни позиви и друштвена „Правила“.

Чланови Друштва Црногорског Црвеног Крста могу бити оснивачи или редовни. Оснивачи су они, који једном за вазда положи у друштвену благајницу круна 60, а редовни чланови плаћају годишње по 6 круна. Осим тога друштво прима са зхвалношћу добровољне прилоге, било у новцу било у материјалу потребном за болеснике и рањенике.

Прилоге и упис у чланство на Цетињу прима друштвени благајник г. Урош Марић, а у унутрашњости поједини друштвени повјереници, чија ће имена донијети у идучем броју нашег листа.

До нашег је грађанства сада, да се у овим тешким часовима што многобројније и што брже одазове својој патриотској дужности и колико ко може да допринесе овом хуманитарном предузећу, јер ко учини колико може, учинио је колико треба!

Личне вијести. Г-ђица Едит Дурхам из Енглеске, позната пријатељица нашег народа и бив. комесар црногорског Одељења на Балканској Изложби у Лондону, стигла је овамо са свога пута по Арбанији и задржаће се међу нама више дана.

Патриотски позив. У Никшићу се под предједништвом Преосвештеног Господина Епископа Кирила Митровића, образовао централни одбор који је поводом судбоносних догађаја, који могу у нашој отаџбини сваког часа да наступе, издао овај позив:

Драга браћо!

Не раздваја нас много времена од онога доба када врхом оштрога мача Господарева витешком и витешки проливеном крви Његових ратничких соколова тврди град „Оногошт“ са већим дијелом ове области паде у црногорске руке. — Свима нам је добро поанато како смо с болом у души примили неправду, која нам би учињена Берлинским Конгресом год. 1878. давши двије српске земље: поносну Босну и кршну Херцеговину на привремену окупацију Аустро-Угарској Монархији — томе вјековном непријатељу џелокупног Српства и Словенства. А још с каквим болом разумјемо из уста нашега Витешког Господара, дана 24. септ. ове год., жалосну вијест, да је Аустрија ове земље — ове двије дичне српске покрајине — путем самовлашћа присајединила својој круни и тим њеним поступком забрала најосјетљивију оштрицу у србинско срце, која рана у нашим јуначким грудима неће и не смије пребојети све догле, док Босна и Херцеговина буду од нас раздвојене.

Браћо!

Вјековна вјерност и оданост Господару нам и Његовом Дому, који је Црну Гору прославио, проширио и великом учинио, а уз то и проливена крв наших витешких предака за ове кршне и свете Горе и Србинову слободу од Косова до данашњег дана, увјеравају нас, да и сада нећемо изостати кад нас наш добри и витешки Господар буде позвао на обрачу Србинових права и зајетне му мисли, а да се достојним синовима славних нам предака не покажемо.

Тај свети позив, тај свети Србинов аманет, увјерени смо, да ћемо одржати на достојној, пуно части, славе и пожртвовања висини и овом као и сваком досадашњом приликом. — Е, па кад је тако и кад смо у сваком тренутку готови да наше животе принесемо на олтар љубљене нам отаџбине и Српства, то се и нађосмо побућени, да овај апел упутимо на све вас — синове ове области, те да по могућности принесемо и материјалних жртава за храбру војску дичне нам Домовине и витешког јој Господара Књаза Николаја, а то се може учинити добровољним прилозима, у: новцу, житу, живом и другим материјалним средствима, којима располажемо, и које би смо прилоге на случај рата ставили на дужно расположење Нашему Господару и Министру Војноме. —

Ми знамо, да с материјалним средствима нијесмо одвећ богати; али ипак из патриотизма, који се ни код којег народа јаче не јавља — него ли код нас, и нађосмо за дужно, умјесно и добро те да ми први у нашој Отаџбини, а из овога слободнога Господарева краја — негдашње Војводине Светитеља Саве Немањина, а садашње Војводине „Великог Захумског Војводе Књаза Петра“ — покренемо ову замисао, која ће вашим врућим прегнућем и пожртвовањем уродити најбољим плодовима за што јачу и бољу материјалну потпору нашој од свагда храброј узданици и браници миле нам Домовине, Господаревој војсци — на случај њене ратне операције.

Напријед, Браћо, у име всемогућег Бога, јер: „Сложној браћи све је могуће, — Прегоацу Бог даје махове.“ — Најмањи прилог с наше стране бити ће са топло благодарношћу примљен. С нама је Бог; на нашој је страни правда, с нама је цијело Словенство и цио образовани свијет, у средишту којег се већ купе добровољачке чете да нам помогну, а које чете неће пожалити ни посљедњу кап своје драгоцене крви за нашу свету ствар, кад се развије наш свети барјак за ослобођење наше потлачене браће.

Браћо!

Овај позив за добровољне разне прилоге неће и не смије ниуколико да охладни у нама осјећаје и оног пожртвовања, које смо дужни учинити по позиву нашег Црногорског Друштва „Црвеноу

Крста“, заснованог и путем јавности публикованог под предједништвом Његовог Високопреосвештенства Митрополита Митрофана, те смо унапријед увјерени, да ћемо се и њему одазвати онако, како нам то и доликује.

Како у свакој даној прилици, тако и при остварењу овога родољубивог и хуманитарног дјела, кликнумо сложено: Живио Господар и Његов Узвишени Дом! — Живјела наша дична домовина Црна Гора! — Живјело Српство!

У Никшићу, 16. новембра 1908. год.

Овај позив потписали суосим предједника Преосв. Господина Епископа Кирила још и потпредједници: Мато Катурчић и Јово Голијанин, благајник Обрен Никовић, секретари: Милован Бошковић и Димитрије Николић и чланови одбора из вароши Никшића и из свију капетанија Никшићске Области.

25-годишњица учитељске службе. Пишу нам с Ријеке: — На дан 13. новембра ове године одржата је прослава 25-годишњег учитељског рада г. Видака Пејовића, учитеља на Градцу, у његовом родном мјесту Орасима. Прослави су присуствовали многи гости из мјеста и са стране, а иста је текла овим редом:

- 1.) дочекивање и представљање гости на дан прославе;
- 2.) у 9 сати изјутра одржата је света литургија и благодарнице за дуг живот и здравље Њ. Кр. Височанства Књаза Господара;
- 3.) поздрав слављенику од изасланика Министарства Просвјете;
- 4.) поздрав слављенику од учитељства и градачког школског одбора, и честитања присугнијех;
- 5.) захвала слављеника Њ. Кр. Височанству Господару на одликовању IV. редом Даниловог ордена приликом ове прославе, господину министру просвјете на пошљању свог изасланика, учитељима, гостима, и одбору који је прославу приредио;
- 6.) записивање у књигу споменцу;
- 7.) свечан објед, здравље и читање писменијех и телеграфских честитака.

Овијем је прослава завршена и гости су се разишли са врло пријатном успоменом и увјерењем, да се код нас, а највише од стране нашег узвишеног Господара, високо цијени и уважава тешки и корисни рад просвјетног радника.

Рад нашег умјетника. Скоро је година дана, од како наш млади акад. сликар г. Перо Почек, бавећи се међу нама у своје завичају, ради на својој великој слици „Гусле“, у којој хоће да прикаже онај момент осјећаја душе црногорског народа, у коме налазе извора у крви му укорјењене особине ненадмашне храбрости и осталих врлина, којима се одликује.

Ова замисао г. Почека била је већ у минијатури приказана на прошлогодишњој изложби његових многобројних слика овдје, те је изазвала опште допадање и задовољство.

Како чујемо, г. Почек ових дана довршује тај свој велики рад, те се надамо, кад буде готов, да ће и то своје најновије дјело изложити својим суграђанима.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића Стевана и Станислава привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Госп. Др. Саво Петровић из Париза Фр. 100

г. К. Шамбон, проф. кадетског корпуса из Одесе кр. 20

г. јеромонах Симеун Поповић из Дајбаба кр. 5

г. Александар Замбели, капет. барске луке кр. 40

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 17. нов. „Јени газета“ саопштава програм о грађењу флоте, израђен од поморског генералног штаба. Флота ће се градити осам година са трошком од 17,860.000 лира, а израдиће се 6 оклопњаца, 12 контраторпедњаца, 12 торпедњаца, 6 подводних бродова, 2 миноносца, 24 топовњаца, 6 транспортних бродова.

Цариград, 18. нов. Званично се јавља, да је Хилми-паша, досадашњи генерални инспектор у Маћедонији, наименован за министра унутрашњих дјела, на мјесто Хакибега, који је постављен за министра просвјете. Адвокат Рефик-бег, бивши министар полиције, постављен је за мин. правде, на мјесто Хасан Феми-паше, који је именован предједником Државног Савјета. Говори се, да се је Ахмед Риза-бег примио за министра спољних послова и да ће бити наименован

пошто се врати из иностранства. Бугарски су делегати отпутовали. Министар Љанчев побија гласове о оставци бугарске владе.

Петроград, 19. новем. Аустро-угарски посланик предао је Цару Николи II златну медаљу за успомену јубилеја Цара Франца Јосифа.

Сарајево, 19. нов. Цар је помиловао све особе осуђене за увреду Величанства, међу њима и оне који су у Бањалуци осуђени за велеиздају.

Праг, 19. нов. Због изгреда, који трају већ више недјења, проглашено је у Прагу и у пет сусједних округа опсадно стање. Управа полиције у Прагу издала је наредбу, којом се забрањује свако гомилање по улицама, и наређује затварање кућа у 8 сати у вече.

Беч, 20. нов. Сви чланови царске куће на челу са надвојводом Францом Фердинандом честитали су Цару јубилеј. Министар рата генерал Шенајх предао је Цару као дар цијеле војске јубиларни крст украшен бриљантима.

Цариград, 20. нов. Талијанско посланство предузело је код Порте корак против бојкотовања робе.

„Јени газета“ јавља, да су приликом турско-црногорских преговора учињене неке измјене у томе, што ће персонал царински и за прегледање пасоша бити на граници увећан, како би у будуће нестало неспоразума.

Биоград, 21. нов. Пашић се вратио из Цариграда. Народна Скупштина држала је тајну сједницу, у којој су делегати за народну одбрану поднијели извјештаје о резултатима својих мисија. Како се чује, Миловановић је изјавио, да је стекао убјеђење, да ће велесиле признати анексију Босне и Херцеговине, те да за Србију која није спремна за рат, не остаје друго него да се задовољи евентуалном компенсацијом. То мишљење као да дијели и Љуба Стојановић, а старо-радикали као да су огорчени против Миловановића.

Цариград, 21. нов. Јуче је дошао дивизионом генералу Измаил Махиру један човјек с писмом министра војног, у којем министар моли генерала да дође к њему. Кад се је Измаил Махир упутио к министру, неки га је официр на путу убио. Убица је умакао.

Цариград, 22. нов. Јуче је потписан записник о турско-црногорским преговорима. Сва спорна погранична питања, изузевши о Језерском врху, ријешена су у прилог Црне Горе.

Рим, 22. нов. Парламенат је последи расправе о спољној политици, која је трајала више дана, примио са 297 против 140 гласова предлог Фузината, којим се одобрава владина спољна политика. Прије гласања су министри Титони и Ђолити бранили на дуго политику владину. Титони је изјавио, да је Аустро-Угарска, претпостављајући једнострано рјешење законитом рјешењу у сагласју са свим заинтересираним силама, створила у Европи тешку и неизвјесну ситуацију, због чега Титони држи, да је опортунно да се одмах сазове европска конференција, у чему је сагласан и са Извољским. Титони побија гласове, да је Аустро-Угарска обећала да ће Италији одступити Тријент, кад би анектирала Босну и Херцеговину. Изјављује, да су интереси Италије у Маћедонији и Арбанији осим берлинским уговором загарантовани још и тројним савезом, али ова гаранција односи се на евентуалне нове окупације, а не може се тицати већ извршене окупације Босне и Херцеговине. Талијанска је влада увијек исказивала најискреније симпатије према малим државама, али не може промијенити ситуацију створену за 30 година у Босни и Херцеговини са сагласјем цијелога сви-

јета. Министар изјављује симпатије за Србију и Црну Гору, али додаје, да им је Италија морала рећи оно исто што им је рекла и Русија, то јест, да смо вољни да у њихов прилог развијемо само дипломатску акцију, због чега смо их и савјетовали, да се не упуштају олако у авантуре, од којих би сами сносили пошљедице. Кад балканске државе, умјесто да су уједињене а да не воде братоубилачке борбе, буду ступиле у јаку везу за снажну одбрану од сваког напада на њихову цјелокупност, престаће зађевице и Исток неће више бити угрожен а мир ће европски потрајати. Наша акција за мир и напредак балканских држава у сагласју је са акцијом других сила, нарочито са Русијом. Министар стоји да односи Италије буду што интимнији са Русијом и зближење Италије и Русије данас је већ свршен чин и неће остати без важних пошљедица за будућност. Министар изјављује, да се је споразумио са силама, које су директно највише заинтересоване, да се дунавско-јадранска жељезница што прије сврши, јер од ње Србија и Црна Гора ишчекују своју економску независност. Ми смо се заложили, да се постигне сагласје и између Бугарске и Турске, као и између Грчке и Турске. Министар наглашује, од колике је важности за Италију укинуће чланка 25. и измјена чл. 29. Берлинског Уговора. Напошљетку министар напомиње, како Италија треба да истраје у овој савезничкој и пријатељској политици која је и до сад вођена, јер она једино одговара талијанским интересима. Говор Титонијев пропраћен је живим одобравањем.

Званични огласи

ОБЈАВА

На основу рјешења потписатог Суда од данас број и ознака доњег, донешеног по послу процјене земљишта Јефта Симона Љумовића из Вира, који није пристао на понуђену му цијену „Барским Друштвом“ за експроприрано земљиште, — овим се објављује, да су одређени за чланове — вјештаке у одбор за процјену реченог земљишта: од стране „Барског Друштва“ Марко Дритановић из Бара; од стране власника — Петар Марков Перазић из Годиња, а од стране потписатог суда — Јоко Милошев Дабовић из Дабовића.

Поменути чланови — вјештаци имају на основу чл. 13. закона о експропријацији положити прописану заклетву у Општинском Суду на Виру на дан 1. децембра тек. год., — послје чега ће одмах отпочети процјену експроприраног земљишта.

Број 1985—IV—1908—250.

У Бару, 13. новембра 1908. год.
Књ. Обласног Суда
Врш. д. Предсједника,
1,1 **А. В. Рађеновић**

СТЈЕЧАЈ

Министарству Финансија и Грађевина у Одјељењу за Грађевине и Саобраћај потребан је један инжињер, практичан у градњи путева, камених мостова и осталих државних грађевина, а да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са увјерењима о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано са платом до четири хиљаде кр. (4000) на годину.

Бр. 1856. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај, 11. новембра 1908 год. Цетиње.

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфском одјељењу потребно је за исхрану поштанских коња од 1. јануара до 1. маја 1909. године 562 — пет стотина шездесет и два квинтала зоби, која се количина, према распореду пошт.-телегр. одјељења има предавати поштанским шталама.

Лицитанти морају положити кауцију од круна 4000 — четири хиљаде, у готову новцу или у непокретности.

Одјељење ће у својој канцеларији држати јавну лицитацију 30. новембра 1908. г.

К броју 7663/3197. Из Канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 12. новембра 1908 г. Цетиње.

2,3

Приватни огласи

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанских и трговачких параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртом и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртом и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недеље

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијам.

Р. 156. Бр. 128. 21,36

УПРАВА.

ОБЈАВА

Сагласно наређењу чл. 20. и 25. правилника о уређењу варошких општина доле потписата управа даваће на јавнијем лицитацијама под закуп за 1909. годину.

11. децембра 1908 год. увозине и мјерачине;

15. децембра 1908 год. кланичне таксе;

18. „ „ „ „ искључиво право продаје монополисаних артикала с правом на општинску бараку; и

22. децембра 1908 год. освјетљење вароши.

Лицитација ће се држати у канцеларији потписате управе од 8—12 сати прије подне и од 2—5 сати послје подне, и закупи ће се уступити понудницима најповољнијих цијена, разумије се, ако услови буду одговарали интересима општинским.

Они, који би жељели лицитирати, могу се обратити потписатог Управе и прије дана лицитације, као и на сами дан, гдје ће добити потребна детаљнија обавјештења.

Број 1366. В. 1908—494.

Цетиње, 18. новембра 1908. год.

Управа Општ. вар. Цетиња
заступник предсједника
Р. 139, Бр. 521, 1,1 **П. А. Пејановић**

БЛАГОДАРНОСТ

Овом приликом не могу пропустити, а да не изјавим топлу и доживотну благодарност г. Доктору Станку Матановићу, управнику Болнице Данило I. за спасење и излечење моје ћерке Милице, којој је г. Матановић поново дао живота и потпуно излечио, учинивши јој операцију на Црну утробу, усљед чега данас Богу хвала и заузимању Доктора Матановића осјећа потпуно здрава.

Лимјани, 20. новембра 1908.

Благодарни

Р. 66, Бр. 522, 1,1 оф. **Мирко Клисић**

КУПУЈЕМ црногорске поштанске марке (биљега) у свим множини (квантитетима) уз најбоље цијене. **Adolf Ernst Kranichsfeld**, Steiermark. Oesterreich. П.п. Бр. 460. 5,5

Берско вино продајем прве врсте кило пара 30 од 5 кила до 2000 ракија од гради 18 кило кр. 1-60
" " " 19 " " " 1-80
" " " 20 " " " 2-—
старог вина скупље.

Стеван Перовић

Р40, Бр. 611. 2,2

Подгорица

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Дубоко потрешени прераном смрћу нашега никада незаборављеног мужа односно брата, оца и стрица

† БОКА И. БУРИЋА

који се 11 новембра ове год. а у 52 години свога живота пресели у вјечност, после врло кратког боловања, на Даниловом-Граду гдје је и фамилијарно као трговац живио.

Сматрамо за особиту дужност овим путем доживотно благодарити поштованог грађанству Данилограчком, које на глас смрти покојникове, а на челу са Г. предсједником Опш. капетаном Током Ђуровићем, похиташе у стан покојников у великом броју, брацки ожалише и покојника до орлице Блатине на путу за Подгорицу, испратише.

Нека је хвала обласном лекару Г-ну Д-р Радловићу мјесном г. Д-р Кујачићу, г. Док. Стринућу и г. Док. Мустфи Ефендији из Тузи, који не пожалише труда и своје лекарске вјештине тек да милог нам покојника из чељусту неумитне смрти истргну. Вјечито признање и доживотна благодарност нашим пријатељима, кумовима и познаницима, из вароши Подгорице, који на глас смрти у великим групама похиташе да покојника допрате односно сусрету његове земље остатке свим путем до моста Сушице; са ледеком ожалише.

Неизмјерна и доживотна благоарност пречасном свештенику Г-ну Крсту Поповићу који није пожалио труда, нашег милог покојника сусрести на Везировом мосту, на ком мјесту одржа кратки помен и пред покојником у свештеничко одјељење допратити га до Старе вароши у кућу брата му Ника гдје обноћ чита Св. Еванђеље. Нека је хвала Господину командиру Саву Радловићу и Момишићима, који у великом броју дођоше и достојно покојника ожалише и до вјечне му куће испратише. Овим путем изјављујемо доживотну благодарност поштованом грађанству вароши Подгорице од свију три вјеро-исповиједи, који нам саучешће указаше и до вјечне куће покојника у великом броју испратише — чиме нас вјечито задужише нашу тугу и жалост тиме олакшаше.

Још једном нека је вјечито признање свештентству вароши Подгорице, који нашег милог покојника по обредима свете православне цркве, спроведене над њиме достојанствено опијело извршише и матери земљи предадше.

Нека је хвала и благодарност свима и свакоме, који нам саучешће указаше било усмено, телеграфски или писмено, чиме нам у велико тугу ублажише.

Данилов-Град 15. новембра 1908 г.

Ожаловшени: супруга **Анђа**, синови: **Живо**, **Илија**, **Стеван**, **Арсо**, шћер **Миљка**; браћа: **Нико**, **Грујица**, **Новак**, синови: **Митро**, **Божо** са осталом родбином. Р. 353, Бр. 319, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

И ако нас је тужна вијест, коју ових дана добисмо из Сјеверне Америке, да је наш брат

† Мило Срданов Бојанић

нишички пјешак

14. октобра ове год. умро у Минисоту, јако поразила, али неможемо пропустити, а да овим путем не изјавимо нашу најсрдачнију благодарност покојниковим рођацима и друговима, као и осталим Црногорцима Херцеговцима и Приморцима у Минисоту, који нежалише ни трошка ни труда те нашег покојника подворише, ожалише и на свечани начин сахралише.

Брацка и неизмјерна хвала браћи Љешњанима и Цеклињанима, који на глас о смрти покојниковој у онако великом броју из свих села обије нахије похиташе нашој несретној породици, те по народном обичају, нашег непрежаљеног покојника ожалише и нам у неколико превелику тугу ублажише.

Срдачна хвала свима, који нам писмено и телеграфска саучешћа послаше:

Жупа Градачка, 15. новембра 1908. г.

Ожаловшени браћа: **Јошо**, **Ђуро**, **Петар** и оф. **Саво**, са осталом родбином. Р. 145, Бр. 524.а. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАНОСТ

Дубоко потрешени смрћу нашег нигда непрежаљеног мужа, брата, оца, ћеда и свекра

командира

† Нова Спасојева Половића

који се 12-ог октобра тек. год. у 76-ој години живота пресели у вјечност, а у кругу своје фамилије и многобројне браће и рођака.

Доживотна хвала грађанству вароши Подгорице од све три вјероисповијести — обојег пола, који покојника за вријеме болијести походише као и у великом броју до вјечне куће испратише, и са војничком почашћу са мјесним старјешинством војним сprovedо украсише.

Особита пријатељска хвала: Пиперима, Љешкопољцима, Љешњанима, Доњо и Горњо Зећанима, који са својим старјешинама у великом броју покојника олакшаше и до вјечне куће испратише.

Нека је велика хвала прекограничарима из Турске — покојниковим пријатељима — који на глас покојникове смрти дођоше и покојника пријатељски олакшаше.

За вазда нека је особита хвала браћи Кучима и Братоножићима, који свога старог брата и командира у највећем броју олакшаше и са сузним очима до вјечне куће испратише.

Срдачна хвала свештентству вароши и округа Подгорице, који покојника вјерски до вјечне куће испратише и матери земље предаше.

Нека је вјечита хвала наставницима гимназије и основне школе подгоричке, који са својим ђацима сprovedо увеличаше.

Хвала чиновништву свих надлештава вароши Подгорице, који покојника ожалише и до вјечне куће испратише.

Хвала свима онима, који нам телеграфски или писмено из унутрашњости и са стране изјавише своја саучешћа.

Нека је велика хвала г. г. капетану Стевану Раичковићу, потпоручику Велимиру Ђиновском и учитељу Милети Поповићу, који се испред грађана вароши Подгорице, мјесног чиновништва као и испред браће Куча са патриотским говором истичући покојникове заслуге са покојником опростише.

И још једном вјечита хвала свима и свакоме, који нам у овој жалости ма којим путем изјавише своја саучешћа и тијем нашу тугу знатно ублажише.

Подгорица, 15. октобра 1908. г.

Ожаловшени: супруга **Новка**; брат поп **Тома**; синови: поп **Лука**, кап. **Никола**, **Перуга** и **Лазар**; шћери: **Плана** и **Милица**; снахе: **Плана**, **Марица** и **Зорка**; унучад и остала родбина. Р. 308. Бр. 523. 1,1

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног мужа односно оца, брата и братучеда

† ИЛИЈЕ БОЉЕВИЋА

учитеља

који се нехотично 22 октобра тек. год. убио револвером. Неможемо пропустити, да овим путем незаблагодаримо свијема нашим знацима, кумовима и пријатељима, који на глас смрти, било телеграфским путем, било личним присуством утјешитељи учествоваше — те нам у толико преголему тугу ублажише.

Најсрдачнија хвала командиру Милутину Вучинићу, који с браћом Рогамљанима на глас смрти похиташе, покојника ожалише и тим нашу тугу ублажише. Вјечита хвала командиру г. Богићу Радловићу, капетану и народном посланику г. Драгу Радловићу, који с Мартиновићима у већем броју на глас смрти похиташе и милог нам покојника ожалише и до вјечне куће допратише.

Искрена хвала подкомандиру г. Лазару Симовићу с браћом Мијовићима; официру Бошку Грујићу с браћом Љумовићима; барјактару Саву Радловићу с Радећанима; г. учитељу Божу с браћом Поповићима; официру Јевту и потпоручику Перу с браћом Вуковићима.

Хвала капетану Веку Божовићу, официру Јанку Бешићу и браћи Стијењанима; а особита хвала потпоручику г. Миловану Вујовићу на заузимању од часа несрећног случаја, па до испраћаја до вјечне куће милог нам покојника са којим се опростио врло дирљивим говором.

Још једанпут свакоме хвала, ко нам ма на који начин узе учешћа у овој нашој преголемој и ненадној жалости, те нам тијем олакша и тугу ублажи.

СТИЈЕНА, 24. октобра 1908 год.

Ожаловшени: супруга **Горде**, синови: **Душан**, **Петар**, **Јован** и **Божидар**; кћери: **Велика** и **Вида**, брат **Тошко**, братучеди: барјактар **Панто** и **Ново**, са осталом родбином. Р. 242, Бр. 520, 1,1